

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE – priloga

naziv **ZBADANJE ARTERIO-VENSKÉ FISTULE (AVF) – POGOSTE NEGOVALNE DIAGNOZE POVEZANE
Z VODENJEM ŽILNIH DOSTOPOV (AVF) – priloga 2**

koda **19.16**

Negovalna diagnoza je sestavni del v procesnem pristopu zdravstvene nege. Je klinično mnenje o posamezniku, družini ali skupnosti in njihovih odzivih na aktualne in potencialne probleme zdravja v življenjskem procesu (Severnoameriška zveza za diagnosticiranje zdravstvene nege - NANDA International - formerly the North American Nursing Diagnosis Association) . Oblikuje se lahko na različne načine. Največkrat se v svetu uporablja model PES, ki ga predlaga M. Gordon. Kratica PES pomeni: P – težava (problem), E- vzrok (etiology), S- simptom (symptom). Z ugotovitvijo medicinska sestra, ki ima potrebno znanje, spretnosti in izkušnje, izraža pacientov problem zdravja s tistega vidika zdravstvene nege, ki je njena neodvisna vloga in je osnova za načrtovanje zdravstvene nege in doseganje realnih ciljev za katere je odgovorna.

Neučinkovito delovanje arteriovenske fistule	
DEFINICIJA	<ul style="list-style-type: none"> - AVF je neposredni spoj arterije in vene. AVF je najpogosteje uporabljeni žilni pristop za hemodializno zdravljenje, ki odstranjuje nerabne snovi iz telesnih tekočin in omogoča dodajanje želenih snovi z difuzijo preko polprepustne membrane, kar pa je manj učinkovito v primeru zapletov v njenem delovanju ali celo onemogočeno, če AVF preneha delovati.
VZROKI, DEJAVNIKI TVEGANJA	<ul style="list-style-type: none"> - Stenoza AVF, - hiperkoagulabilnost pacientove krvi, - pomanjkanje znanja o ustreznem ravnanju z AVF, - neupoštevanje navodil o ravnanju v AVF.
SIMPTOMI, ZNAKI	<ul style="list-style-type: none"> - Ob dotiku s prsti slabo tipno ali ne tipno brnenje AVF, - avskultatorno slabo slišen ali neslišen šum nad AVF, - bolečina v predelu AVF,

priloga - NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

	<ul style="list-style-type: none"> - edem v predelu AVF, - nizek krvni pretok med hemodializo in aspiracija koagulov, - neustrezna učinkovitost hemodialize (ni ustreznega padca v izvidih krvi uree in kreatinina), - odsotnost povečanja pulza polnilne arterije AVF, če stisnemo venski del AVF, - podaljšan čas krvavitve po izvleku igle iz AVF ob koncu hemodialize.
CILJI ZN	<ul style="list-style-type: none"> - AVF bo delovala nemoteno za izvajanje hemodialize, - zdravnik bo takoj obveščen v primeru, da se bodo na roki z AVF pojavile bolečine, edem ali krvavitev, - zdravnik bo takoj obveščen v primeru, da ne bomo zaznali delovanja AVF, - pacient bo imel ustrezno znanje o ravnanju z AVF, - pacient bo upošteval navodila zdravstvenega osebja o ustreznem ravnanju z mestom AVF.
NAČRTOVANJE IN IZVAJANJE ZN	<ul style="list-style-type: none"> - Opazovati spremembe v delovanju AVF na 8 ur, - vnesti datum konstrukcije arteriovenske fistule, - pri posameznem venskem dostopu dokumentirati vsako prevezo in spremembo, ki smo jih zaznali pri izvajanju intervencije, - vsako meritev krvnega tlaka po naročilu zdravnika izvajati na nasprotni roki z delujočo AVF, - v primeru nedelovanja AVF takoj obvestiti zdravnika - vsak odvzem krvi po naročilu zdravnika izvesti na nasprotni roki z delujočo AVF, - seznaniti pacienta, da mora takoj po operaciji začeti gibati s prsti operirane roke in to ponoviti najmanj desetkrat na dan, - seznaniti pacienta, da v primeru hudih bolečin ali krvavitve takoj o tem obvesti zdravstveno osebje, - seznaniti pacienta, da roke ne sme polagati pod glavo in ne sme spati na roki, kjer je AVF, - seznaniti pacienta, da naj ne dvigujejo težjih bremen z roko, na kateri je AVF in da je AVF treba varovati pred udarci, dalj časa trajajočimi pritiski in drugimi poškodbami.

priloga - NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

VREDNOTENJE ZN

- AVF deluje nemoteno za izvajanje hemodialize (da, ne, komentar),
- zdravnik je bil takoj obveščen v primeru, da so se na roki z AVF pojavile bolečine, edem ali krvavitev (da, ne, komentar),
- zdravnik je bil takoj obveščen v primeru, če nismo zaznali delovanja AVF (da, ne, komentar),
- pacient ima ustrezno znanje o ravnanju z AVF (da, ne, komentar),
- pacient upošteva navodila zdravstvenega osebja o ustreznem ravnanju z mestom AVF (da, ne, komentar).

Literatura:

Gordon, M., 2006. *Negovalne diagnoze - priročnik*. Maribor: Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca, Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego.

Lindič, J., Kovač, D., Kveder, R., Malovrh, M., Pajek, J., Rigler, A.A., et al., 2014. Bolezen ledvic. In: M., Malovrh, Žilni pristopi za dializo. 3th. Ed. Ljubljana: Slovensko zdravniško društvo, Slovensko nefrološko društvo, Univerzitetni klinični center Ljubljana, Klinični oddelek za nefrologijo, pp. 695- 707.

Parisotto, M.T. & Pancirova, J., 2014. Vascular Access Cannulation and Care. A Nursing Best Practice for Arteriovenous Fistula. 2nd ed. Switzerland: European Dialysis and transplant Association/European Renal Care Association (EDTNA/ERCA), pp. 115-126.